

STQARRIJA

1 ta' Lulju 2021

Heritage Malta tilqa' r-ratifika tal-Konvenzjoni tal-UNESCO dwar il-Wirt Kulturali ta' Qiegh il-Baħar

Heritage Malta laqgħet ir-ratifika ta' Malta tal-Konvenzjoni tal-UNESCO tal-2001 dwar il-Ħarsien tal-Wirt Kulturali ta' Qiegh il-Baħar, li matul iż-żewġ deċennji li għaddew kienet strument ċentrali fit-twettiq ta' attivitajiet marbutin mal-wirt kulturali ta' qiegh il-baħar f'kuntest globali.

Il-konvenzjoni giet adottata 20 sena ilu u għalhekk kien xieraq li f'dan l-anniversarju Malta tħabbar u timplimenta r-ratifika tagħha. Din ir-ratifika hija dikjarazzjoni maħsuba biex stati oħra, kif ukoll entitajiet u l-pubbliku ġenerali, jifhmu l-valur li qed jingħata l-wirt kulturali ta' qiegh il-baħar. Ir-ratifika tkompli ssaħħaħ ir-rieda li dan il-wirt jiġi mħares, partikolarment biex la jiġi meqrud u lanqas ma jsir serq mis-siti.

Din il-konvenzjoni tfasslet bl-għan li jinħoloq qafas li jirregola l-wirt kulturali ta' qiegh il-baħar u li kienet ilha tinħass il-ħtieġa tiegħu. Hija l-ewwel konvenzjoni li telenka prinċipji ta' ħarsien u preservazzjoni, imsejsa fuq il-koperazzjoni internazzjonali. Tishaq ukoll fuq il-ħtieġa li l-pubbliku jkun involut u integrat fil-protezzjoni tal-wirt kulturali ta' qiegh il-baħar, filwaqt li tagħraf id-dritt tal-pubbliku li jgawdi dan il-wirt.

Permezz ta' din il-konvenzjoni, issa hemm agenda internazzjonali li tipprovdi standard nazzjonali konsistenti u li hija pprezentata f'35 Artiklu u 36 Regolament fl-Anness. Dawn ir-regolamenti jipprovdu standard universali ta' prattika tajba, liema standard diġà gie adottat f'Malta u jirrappreżenta s-sinsla tal-immaniggar tal-wirt f'qiegh il-baħar li għandu pajjiżna.

F'konferenza tal-aħbarijiet dwar ir-ratifika ta' Malta ta' din il-Konvenzjoni, il-Ministru għall-Wirt Kulturali, l-Arti u l-Gvern Lokali José Herrera, qal li l-emendi li saru fl-2019 fil-Liġi ta' Malta dwar il-Wirt Kulturali raw l-inklużjoni definittiva tal-wirt kulturali ta' qiegh il-baħar u taw assigurazzjoni li l-prinċipji ewlenin li jsawru l-Konvenzjoni jkunu riflessi fil-leġiżlazzjoni ta' pajjiżna dwar il-wirt kulturali.

Il-Professur Timmy Gambin, li jmeppi t-Taqsima għall-Wirt Kulturali ta' Qiegħ il-Baħar (UCHU) fi ħdan Heritage Malta, qal li t-twaqqif ta' din it-taqsima pprovdha l-infrastruttura meħtieġa għall-ħarsien, il-valorizzazzjoni u l-immaniġġar tal-wirt kulturali ta' qiegħ il-baħar li għandhom il-gżejjer Maltin. Huwa semma kif sa ffit żmien ilu, l-għaddasa setgħu jaċċessaw illegalment kwalunkwe sit mingħajr ebda tip ta' monitoraġġ, u dan xi drabi kien iwassal għal serq mis-siti. Il-monitoraġġ tas-siti issa qed jiżgura li l-wirt kulturali Malti f'qiegħ il-baħar iżomm l-awtenticità u l-integrità tiegħu billi jiġi ppreservat fuq il-post.

Is-Supretendent għall-Wirt Kulturali, is-Sur Kurt Farrugia, spjega li mill-2019, is-Sovrintendenza pproteġiet madwar 15-il sit taħt il-baħar li jvarjaw minn għarqiet ta' żmien il-Feniċi għal bastimenti u ajruplani tat-Tieni Gwerra Dinjija. Spjega li numru minn dawn is-siti qed jiġu mmaniġġati minn Heritage Malta, biex bħalma jiġri f'siti fuq l-art ikun hemm protezzjoni u aċċessibilità kkontrollata.